

Więcej o akcji „Legalnie nad Wisłą”: www.facebook.com/leglanienadwisla oraz www.marektatala.pl

Sygn. akt X Ka 1155/16

**PROTOKÓŁ
OGŁOSZENIA WYROKU**

Dnia 6 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, X Wydział Karny - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Wehner

Protokolant: protokolant sądowy Tobiasz Deja
rozpoznawał sprawę Marka Kazimierza Tatały
obwinionego o czyn z art. 11 § 1 kw w zw. z art. 43 (1) ust. 1 ustawy z dnia 26.10.1982r.
na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego
od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia
z dnia 19 kwietnia 2016 r.; sygnatura akt XI W 10621/15

Sprawę wywołano o godzinie 14:30.

Na ogłoszenie wyroku:

Stawił się obwiniony Marek Tatała osobiście.

Za oskarżyciela publicznego KRP Warszawa I nikt się nie stawił.

Stawiła się liczna publiczność.

W tym miejscu przedstawiciele mediów: TVP, PAP, Dziennik Fakt, TVN 24, Radio ZET, Radio Eska, Polskie Radio, Gazeta Wyborcza, Polityka Warszawska wnoszą o zezwolenie na rejestrowanie przebiegu rozprawy (wizji i fonii).

Sąd postanowił zezwolić przedstawicielom mediów na rejestrowanie przebiegu rozprawy.

Sąd postanowił:

1. na podstawie art. 409 kpk wznowić przewód sądowy wobec konieczności wystąpienia z pytaniem prawnym do Sądu Najwyższego;
2. na podstawie art. 441 § 1 kpk uznając, iż przy rozpoznawaniu środka odwoławczego w niniejszej sprawie wyłoniło się zagadnienie prawne, wymagające zasadniczej wykładni ustawy, przekazać do rozstrzygnięcia owo zagadnienie Sądowi Najwyższemu formując pytanie co następuje:
„Czy pod pojęciem „ulicy” zawartym w art. 14 ust. 2a Ustawy z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy rozumieć:
– wydzielony pas terenu posiadający urzędową nazwę, przeznaczony do ruchu pojazdów lub ruchu pieszych (zał. nr 2 do rozporządzenia Ministra Administracji i

Cyfryzacji z dnia 9 stycznia 2012r. w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów).

- drogę na terenie zabudowy lub przeznaczonym do zabudowy zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 4 pkt 3 Ustawy z dnia 21.03.1985r. o drogach publicznych?)”

3. na podstawie art. 98 § 2 kpk odroczyć sporządzenie pisemnego uzasadnienia z uwagi na zawłość sprawy.

Przewodnicząca przedstawiła ustnie powody, które legły u podstaw wyżej wskazanej decyzji.

Sąd postanowił na podstawie art. 441 § 1 kpk *in fine* odroczyć rozpoznanie sprawy do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego, o którym mowa w postanowieniu.

Rozprawę zakończono o godzinie 15:00

Przewodniczący:

Protokolant:

Sygn. akt X Ka 1155/16

UZASADNIENIE DO POSTANOWIENIA Z DNIA 6 PAŹDZIERNIKA 2016 ROKU O PRZEKAZANIU SĄDOWI NAJWYŻSZEMU ZAGADNIENIA PRAWNEGO

Marek Tatała został obwiniony o to, że w dniu 23 lipca 2015 roku ok. godz. 18.35 w Warszawie siedząc na betonowych schodach Bulwaru Flotylli Wiślanej przy ul. Wioślarskiej 6 w Warszawie usiłował spożywać alkohol w postaci piwa w miejscu publicznym, to jest o wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2016 roku w sprawie o sygn. akt XI W 10621/15 uznał obwinionego Marka Tatałę w granicach czynu opisanego we wniosku o ukaranie za winnego tego, że w dniu 23.07.2015 r. ok. godz. 18:35 w Warszawie siedząc na betonowych schodach Bulwaru

Flotylli Wiślanej w pobliżu ul. Wioślarskiej 6 w Warszawie spożywał alkohol w postaci piwa, to jest popełnienia czynu stanowiącego wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i w oparciu o przepis art. 39 § 1 k.w. odstąpił od wymierzenia kary. Sąd Rejonowy orzekł również o kosztach postępowania.

Wyrok ten zaskarżył apelacją obwiniony Marek Tatała podnosząc zarzuty:

- obraży prawa procesowego, mającej bezpośredni wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego;
- obraży prawa procesowego, mającej bezpośredni wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. poprzez naruszenie zasady *in dubio pro reo*.

Ponadto w konsekwencji dwóch wskazanych powyżej uchybień, obwiniony zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez przyjęcie, iż obwiniony w chwili zarzucanego mu we wniosku o ukaranie czynu znajdował się na ulicy w rozumieniu art. 14 ust. 2a Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w konsekwencji stwierdzenie, iż swoim zachowaniem wypełnił on znamiona czynu stypizowanego w art. 43¹ ust. 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie obwinionego.

Sąd Okręgowy w Warszawie orzekając w niniejszej sprawie w instancji odwoławczej stwierdził, że przy rozpoznawaniu środka odwoławczego wyłoniło się zagadnienie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy.

Zagadnienie to dotyczy wykładni pojęcia „ulicy” w rozumieniu art. 14 ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹. Przepis ten zakazuje - między innymi - spożywania alkoholu na ulicach, placach i w parkach, zaś jego naruszenie skutkuje odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Powołana ustawa nie zawiera definicji ulicy (podobnie jak parku czy placu), więc każdorazowo organ rozstrzygający, czy doszło do spożycia alkoholu w miejscach zakazanych przez ustawę, musi dokonać samodzielnej oceny, czy określone

¹ zwanej dalej „ustawą o wychowaniu w trzeźwości”

zachowanie może być kwalifikowane jako wykroczenie. W większości wypadków ocena taka nie następuje trudności ani organom ani obywatelowi, lecz w niniejszej sprawie stało się jednak inaczej. Sąd I instancji stanął bowiem przed zadaniem odpowiedniego zakwalifikowania Bulwaru Flotylli Wiślanej w Warszawie w kontekście uznania go za jedno z miejsc, gdzie spożycie alkoholu jest zabronione (ulica, plac lub park) lub przyjęcia, że jest to miejsce nie objęte takim zakazem ustawowym. Sąd Rejonowy posłużył się definicją „ulicy” (wykluczając plac i park) zawartą w załączniku nr 2 do Rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 9 stycznia 2012 roku w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów wydanego w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 47 b ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku – Prawo geodezyjne i kartograficzne. Zdefiniowano tam ulicę jako wydzielony pas terenu posiadający urzędową nazwę, przeznaczony do ruchu pojazdów lub ruchu pieszych. Konsekwencją takiego uznania było przyjęcie, że Bulwar Flotylli Wiślanej, gdzie miało miejsce zdarzenie, jest ulicą w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Z kolei obwiniony w apelacji zaproponował przyjęcie definicji ulicy zawartej w ustawie z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych, gdzie w art. 4 ust. 3 mowa jest o ulicy jako drodze na terenie zabudowy lub przeznaczonym do zabudowy zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W związku z faktem, że ustawa o wychowaniu w trzeźwości nie zawiera definicji ulicy, a wyżej wymienione akty prawne w sposób odmienny definiują to pojęcie, Sąd Okręgowy uznał, że należy zwrócić się o dokonanie wykładni do Sądu Najwyższego.

Patrząc przez pryzmat celowościowy wprowadzenia do ustawy o wychowaniu w trzeźwości zapisu o zakazie spożywania alkoholu na ulicy, można skutecznie przekonywać, że zarówno jedna jak i druga definicja ma zastosowanie. Z jednej strony, celem wprowadzenia przepisów zakazujących spożywania alkoholu w miejscach publicznych, w tym na ulicy, jest ograniczenie zjawisk patologii i dysfunkcji społecznych związanych z piciem alkoholu, w szczególności ma to związek z ochroną dzieci i młodzieży. Patrząc przez taki pryzmat ulicą może być wyznaczony pas terenu przeznaczony do ruchu pieszych. Z drugiej strony, przyjęcie definicji ulicy zawartej w ustawie o drogach publicznych, gdzie mowa jest o drodze na terenie zabudowy lub przeznaczonym do zabudowy, wyklucza możliwość uznania bulwaru nadrzecznego za ulicę. Zastosowanie tej definicji spowodowałoby wyeksponowanie dążności do takiego

rozumienia i stosowania prawa, aby nie ograniczało ono swobód obywatelskich w dostępie do korzystania z przestrzeni publicznej. Obydwa poglądy należy traktować z równą powagą, biorąc równocześnie pod uwagę konieczność wąskiego i ścisłego interpretowania tych przepisów prawa, które dotyczą odpowiedzialności karnej czy wykroczeniowej obywatela, ponieważ stosowanie tych norm musi być pozbawione dowolności.

Wracając na grunt zakazów zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości, lektura całego art. 14 prowadzi do wniosku, że powoływany wcześniej przepis art. 14 ust. 2a nie powinien być rozumiany i interpretowany szeroko, czyli jako cała przestrzeń publiczna, skoro przepisy wcześniejsze zabraniają spożywania alkoholu np. na imprezach masowych (art. 14 ust. 1 pkt 3) czy w środkach i obiektach komunikacji miejskiej (art. 14 ust. 1 pkt 4). Zwraca uwagę także zapis ust. 6 art. 14, w którym ustawodawca upoważnia radę gminy do wprowadzenia zakazu związanego z dostępem do alkoholu i jego spożywania także w innych, niewymienionych w ustawie miejscach na terenie gminy.

Prawidłowa wykładnia pojęcia „ulicy” ma doniosłe znaczenie nie tylko w jednostkowej sprawie obwinionego, ale również w kontekście szerszym, bo dotyczącym pełnego korzystania ze swobód obywatelskich przy jednoczesnym zachowaniu standardów mających na celu ochronę społeczeństwa przed negatywnymi następstwami nadmiernego spożycia napojów alkoholowych.

Z tych powodów Sąd Okręgowy postanowił przekazać do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy, sformułowane w sentencji.